

Arteriovenøse sår

Arteriovenøse sår kalles også venøse sår med en arteriell komponent. Det vil si at både tilbakeførselen av blod fra leggen (venøs insuffisiens) og tilførselen av blod (arteriell insuffisiens) er redusert.

Av Dr. Helge Bengtsson

Det finnes mange forskjellige typer av leggsår. Den vanligste typen er venøse leggsår som skyldes dårlig tilbakeførsel av blod fra leggen. I tillegg er en stor gruppe leggsår det vi kaller arteriovenøse sår. Det vil si at både tilbakeførselen (venøs insuffisiens) og tilførselen (arteriell insuffisiens) er redusert. Den arterielle insuffisiensen fører til smerte og man må derfor være forsiktig med kompresjonsbehandlingen.

Vi har besøk på Hudlegekontoret flere dager i uken av legestudenter, sykepleiestudenter og hjemmesykepleiere.

I løpet av ett år er det mellom 250 og 500 besøkende fra andre helseinstitusjoner. Mange for å se sårbehandling. Hvis du vil besøke oss for å lære mer om leggsårsbehandling kan du ringe 69 24 65 09 og avtale en tid.

På Hudlegekontoret utfører vi ca. 500 sårbehandlinger i måneden. Ca. 40% er arteriovenøse sår.

Når pasienten kommer til behandling er det første som skjer at vi tar av den gamle bandasjen.	
Deretter sitter pasienten i kaliumpermanganatbad i 5 - 10 minutter. Det virker uttørrende på væskende sår og eksem. Badet har også en sopp- og bakteriedempende effekt. Fargen skal være som lys saft. For sterk konsentrasjon vil hemme sårhelingen. Vannet skal være lunkent. For varmt eller for kaldt vann vil ikke være gunstig for sårhelingen.	
Etter badet tørker vi benet. Hvis såret er smertefullt bedøver vi med xylocaingel som ligger under okklusjon i 10 minutter.	
Mens bedøvelsen virker vasker vi med olje. På Hudlegekontoret bruker vi vanligvis jordnøttolje. Oljen bidrar til å gi tørre ben mykheten og fuktigheten tilbake.	
Død hud fjernes ved hjelp av pinsett, skarpskje og saks. Det er viktig å fjerne så mye av den døde huden som mulig.	
Eventuell eksem smøres med en kortisonkrem. Rundt såret pensler vi med en Castellanioppløsning for å motvirke sopp og bakterier. Castellani må ikke pensles i selve såret da det hemmer sårhelingen.	
Annen antiseptisk behandling er bruk av sølvpreparat lokalt.	
Zincpasta påføres rundt såret for å beskytte den friske huden fra sårveske.	
Over såret legger vi en kompress som suger til seg sårveske. Ved vond lukt bruker vi kompresser som minsker den vonde lukten.	
Deretter tar vi på en salvestrømpe. Den inneholder zink, parafin og vaselin. Hensikten med salvestrømpen er å forhindre at leggen tørker ut.	

<p>For å få kompresser og avlastere til å sitte så bruker vi en tubegass over salvestrømpen. Vi bruker rene kompresser. Det er ikke nødvendig med sterile kompresser. Tykkelsen på kompressene avhenger av hvor mye såret væsker.</p>	
<p>Vi legger på en bandasje for å holde salvestrømpen og kompressene på plass. Det er viktig at bandasjen ikke blir for stram. Det vil være smertefullt for pasienten. Noen ganger er den dårlige tilføringen så stor (arteriell insuffisiens) at vi ikke bruker en bandasje i det hele tatt, men kun tubegass.</p>	
<p>Slik ser benet ut når behandlingen er ferdig.</p>	
<p>Røntgen av arterier (angiografi) gjøres hos pasienter med arterielle sår. Hvis mulig gjøres karkirurgisk behandling med ballonering, by pass eller annen rekonstruksjon.</p>	